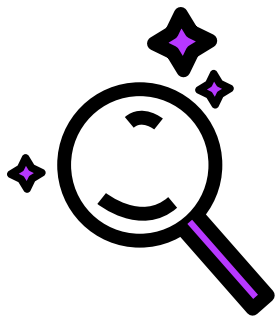

Suosituksia maaseudun tietotalouden ohjaamiseen Suomessa

Älykkään ja kestävän tietointensiivisen talouden ohjaaminen Suomen maaseutualueilla –TIIETOMAAUUDISTAA
Politiikkasuositukset / Policy Brief

1. Ymmärrystä maaseudun tietotaloudesta tulee laajentaa ja syventää

Vaikuttava tietotalous ja tehokas politiikkaohjaus on tarkoittanut perinteisesti maaseudun tietotaloudessa mm. digitaalisuutta, huipputeknologiaa ja teknologian toimialoja (mm. markkinointia, rahoitusta, vakuutusta ja konsultointia) sekä vastuullisuuteen ja uusiin innovaatioihin.

Lisäksi maaseudun tietotalous tarkoittaa alueiden ja yritystoiminnan uudistumista ja uuden, tietoperustaisen liiketoiminnan syntymistä.

Kokonaisvaltainen maaseudun tietotalouden kehittyminen edellyttää laajaa ja kokonaisvaltaista ymmärrystä toiminnasta sekä hyödyntää toiminnassaan erilaista tietoa (esim. tilasto- ja laadullinen tieto, asiantuntijatieto, perinnetieto).

Maaseudun rooli tietotalouden kirkastamisessa edellyttää tutkimuksellista perustaa ja linjakasta sanoittamista kaikissa strategia-asiakirjoissa.

Tarvitaan kansallisia tutkimusohjelmia teoreettiseen ja soveltavaan tutkimukseen sekä kaikkien maaseutualueiden kytkemistä korkeakoulukumppanuuksiin.

Eri ministeriöt ja aluekehitysorganisaatiot ovat merkittävässä roolissa tutkimukseen perustuvan tietotalouden ymmärtämisen syventämisessä.

Suomen valtio	Teoreettisen ja soveltavan tutkimusrahoituksen lisääminen maaseudun tietointensiivisen kestävään siirtymään ja elinvoiman kehittämiseen
Maakunnat / Alueet	Maaseudun roolin ja visioiden kirkastaminen kestävässä siirtymässä Strategia-asiakirjojen yhtenäistäminen maaseututietoisesti Erilaisen tiedon hyödyntäminen
Kunnat	Maaseudun tietoperustaisen liiketoiminnan syntymisen edellytysten tukeminen Erilaisen tiedon hyödyntäminen
Korkeakoulut	Maaseudun tietotalouden tutkiminen ja kehittäminen huomioiden kaikki maaseutualueet
Yrittäjät, yhteisöt ja asukkaat	Tiedon hyödyntäminen toiminnassa, tieto-osaamisen vahvistaminen

2. Maaseudun tietotaloutta tulee uudistaa kohti monialaisuutta ja monitieteisyyttä

Maaseudun tietotalous ja liiketoiminta sisältävät monialaista, toimialojen rajapinnoille muodostuvaa liiketoimintayhdistelmiä, jotka eivät asemoidu virallisten toimialaluokitusten mukaisesti.

Toimialojen rajapinnoilla toimiminen on yrittäjille haastavaa.

Toimialoihin liittyvää lainsäädäntöä ja liiketoimintaa kontrolloivia hallinnonaloja tulee uudistaa monimuotoisemmiksi ja keventää byrokratiaa.

Korkeakouluja kannustetaan monitieteiseen maaseutututkimukseen ja korkeakoulujen väliseen yhteistyöhön.

Suomen valtio

Lainsäädännön uudistaminen monialaisuutta tukeväksi
Monialaisen maaseutuyrittäjyyden mahdollistaminen ja byrokratian keventäminen
Toimialauudistukset ja toimialarajojen ylittämisen mahdollistaminen

Maakunnat / Alueet

Monialayrittäjyyden näkeminen innovaatiopotentialina strategisessa ohjauksessa
Institutionaalisen toimialarakenteen ja rahoituksen uudistaminen

Kunnat

Hallinnonalojen yhdistely elinkeinotoiminnan tukemisessa

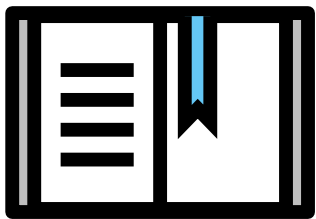
Korkeakoulut

Maaseutututkimukseen monitieteinen lähestymistapa

Yrittäjät, yhteisöt ja asukkaat

Monialaisten liiketoimintayhdistelmien kehittäminen

3. Maaseudun tietotaloutta tulee tarkastella enemmän ilmiölähtöisesti

Maaseudun tietotalous ja ilmiölähtöinen yrittäjäyys tarvitsee hallinnollisen ohjauksen uusiutumista ja ekosysteemiajattelua.

Ylialueellinen yhteistyö tukee yrittäjien ongelmanratkaisutaitoja ja kollegiaalisuutta sekä tasoittaa alueellisia eroja.

Ilmiölähtöinen yhteiskehittäminen edellyttää myös joustavaa ja ketterää rahoitusta alueiden välillä.

Tarvitaan ilmiölähtöisen tutkimuksen käynnistämistä, jolla selvitetään maaseutuyrittäjien tuen tarve mm. digitaalisen ja vihreän siirtymän toteuttamiseksi ja maaseutuyritysten oikeudenmukaisen ja kestävä elinkeinon harjoittamisen edellytykset.

Suomen valtio

Globaalin ja eurooppalaisen digitaaliseen ja vihreään siirtymään liittyvien tavoitteiden suhteuttaminen oman maan ja maaseudun yrittäjien oikeudenmukaiseen elinkeinon harjoittamisen mahdollistamiseksi

Kriisiaikojen rahoitus

Maakunnat / Alueet

Ylialueellisen yhteistyön kehittäminen

Ilmiölähtöisten ja ennakoivien rahoitusmallien kehittäminen

Kriisiaikojen rahoitus

Kunnat

Hallinnollisten prosessien keventäminen

Korkeakoulut

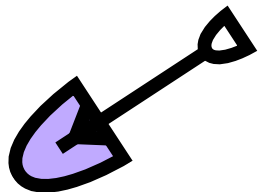
Ilmiölähtöinen tutkimushanke maaseutuyrittäjien kestävän digitaalisen ja vihreän siirtymisen tarpeisiin vastaamiseksi

Yrittäjät, yhteisöt ja asukkaat

Ylialueellinen ja kollegiaalinen verkostoituminen liiketoiminnan kehittämisessä

Ilmiölähtöisen tiedon tuottaminen

4. Maaseudun pienet toimijat on otettava mukaan alueiden elinvoiman vahvistamiseen ja innovaatio-ekosysteemeihin

Älykkään erikoistumisen näkyvyyttä ja roolia tulee korostaa yhä enemmän maaseutupolitiikassa ja toisinpäin.

Aluekehittämisessä maaseutuyritykset tulee ottaa tiiviimmin mukaan alueen kehitykseen ja innovaatioekosysteemisopimuksiin.

Hankeperustainen kehittäminen tukee tietointensiivisen liiketoiminnan kehittymistä ja sitä tulee jatkaa.

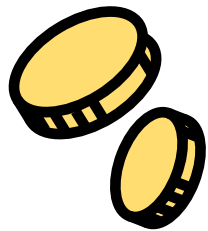
Pienten toimijoiden mukaan ottaminen alueen markkinointiin vahvistaa monipuolisuutta ja pienten yrittäjien liiketoiminnan kasvattamista, esimerkiksi matkailussa.

Mikroyrittäjien roolia ja motivaatiota kiinnittyä hankeperustaiseen kehittämiseen tulee selvittää.

Alueellisten kehittäjätasojen tulee miettiä, miten toimenpiteitä, joilla pienet toimijat saadaan paremmin kiinnittymään ja osallistumaan alueiden innovaatioekosysteemitomintaan ja hankeperustaiseen kehittämiseen.

Suomen valtio	Älykkään erikoistumisen ja innovaatioekosysteemien strateginen ohjaus maaseutuyrittäjyyttä ja tietotaloutta tukevaksi
Maakunnat / Alueet	Älykkään erikoistumisen sisällyttäminen maaseutupolitiikkaan Maaseudun yritykset mukaan innovaatioekosysteemeihin Hankeperäinen, paikkaperustainen ja päätoimialoille keskittyvä tietointensiivinen kehittämistoiminta
Kunnat	Maaseudun yritykset mukaan innovaatioekosysteemeihin Maaseudun pienemmät yritykset osalliseksi kuntien yhteismarkkinoinnista, (esimerkiksi matkailun markkinointi)
Korkeakoulut	Selvitys, miksi pienet toimijat eivät koe saavansa hyötyä hankeperustaisesta kehittämisestä Viestinnän ja uusien toimenpiteiden kehittäminen pienten toimijoiden aktivoimiseksi ja osallistumiseksi innovaatioekosysteemeihin ja hankeperustaiseen kehittämiseen.
Yrittäjät, yhteisöt ja asukkaat	Hankeperustaiseen ja tietointensiiviseen kehittämiseen aktiivinen osallistuminen Kehittämishyödyn näkeminen pidemmällä aikavälillä

5. Tietotalouden edistämisessä tulee huomioida maaseudun yritystoiminnan erilaiset motiivit

Maaseudun tietotalouden kehittyminen edellyttää liiketoiminnan näkemistä uudistuvana ja monimuotoisena.

Maaseutuyrittäjien erilaisten motiivien tunnistaminen on keskeistä yrityksen asettuessa maaseudulle.

Maaseutuyrittäjyyden motiivit eivät aina perustu mahdollisimman hyvän taloudellisen tuloksen tekemiseen, vaan yrittäjyyttä ohjaa myös arvot, ideologiat ja käsitys yhteiskunnallisesta hyvästä, vastuullisuudesta ja luonnosta.

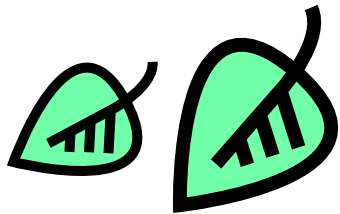
Tällaisen yrittäjyyden mahdollistuminen edellyttää laajempaa poliittista päätöksentekoa, kuten asumis-, kaavoitus-, tietoliikenne-, liikenne- tai hyvinvointipalvelujen kehittämistä maaseutulähtöisesti.

Vakaan, arvopohjaisen ja kestäväen maaseudun tietotalouden kehittyminen edellyttää erilaisuuden huomioimista rahoitusohjelmissa.

Erilaisuudella tuetaan myös maaseudun elinvoimaisuutta.

Suomen valtio	<p>Arvovalintoihin perustuvan maaseudun yrittäjyyden ja maaseutu-asumisen tukeminen moniarvoisesti eri politiikkasektoreita yhdistäen</p> <p>Toimivan infrastruktuurin mahdollistaminen ja rahoittaminen</p>
Maakunnat / Alueet	<p>Mikroyrittäjyyden erilaisten motiivien tunnistaminen ja näkeminen osana kestävyyskriisien ratkaisijoina</p> <p>Vakaan, kestävän ja arvopohjaisen maaseutuyrittäjyyden mahdollistaminen ilman kasvuodotuksia</p>
Kunnat	<p>Maaseudulle asettautumisen ja yrittäjyyden mahdollistaminen esim. vuokra-asumisen, kaavoituksen, liikenneyhteyksien ja hyvinvointipalvelujen kehittämisessä</p> <p>Maaseudulle asettuvan yrittäjän näkeminen elinvoiman lisääjänä</p>
Korkeakoulut	<p>Vakaan, kestävän ja arvopohjaisen yrittäjyyden kehittäminen ja tukeminen</p>
Yrittäjät, yhteisöt ja asukkaat	<p>Arvovalintojen tuotteistaminen</p>

6. Maaseudun tietotalouden edistämisessä tulee vahvistaa tulevaisuusajattelua

Maaseudun yrittäjillä on tietotalouteen liittyviä tulevaisuuteen tähtääviä globaaleja ja oivaltavia näkemyksiä, jotka eivät usein mahdu rahoitusstrategioiden määritelmiin.

Maaseudun tietotalouden kehittäminen edellyttää tulevaisuussuuntautunutta ja kaksisuuntaista, osallistavaa toimintaa.

Maaseudun tietotalouden kehittyminen edellyttää tulevaisuusajattelun, systeemiymmärryksen ja monitieteisyysajattelun vahvistamista, jotta se pystyy vastaamaan taloudellisen, ympäristöllisen ja sosiaalisen kestävyiden vaateisiin.

Korkeakoulujen tulee osaltaan huolehtia monitieteisyyden, systeemijattelun ja tulevaisuusajattelun osaamisen tasoon ja donitsimallin mukaisen talouskasvun ymmärrykseen.

Suomen valtio	Donitsitalouden hyödyntäminen talouspolitiikan ja kestävän hyvinvoinnin edistämässä
Maakunnat / Alueet	Maaseudun yrittäjien ottaminen mukaan globaalien kriisien ratkaisijoiksi Maaseudun yrittäjien alueellisen tiedon, tietämyksen ja näkemysten huomioiminen aluekehittämisessä rakentavasti ja ennakoivasti Soveltavan ja ennakoivan yritystoiminnan mahdollistaminen rahoitusstrategioissa
Kunnat	Maaseudun yrittäjien alueellisen tiedon, tietämyksen ja näkemysten huomioiminen aluekehittämisessä rakentavasti ja ennakoivasti
Korkeakoulut	Systeemi-, tulevaisuusajattelun ja monitieteisyysosaamisen vahvistaminen opetuksessa
Yrittäjät, yhteisöt ja asukkaat	Tiedon, tietämyksen ja näkemysten tuottaminen päätöksentekoon

Maa- ja metsätalous- ministeriö

Maa- ja metsätalousministeriö on rahoittanut hankkeen Maaseutupolitiikan neuvoston asettaman hankeryhmän esityksestä, Mäkelän valtakunnallisiin maaseudun tutkimus- ja kehittämishankkeisiin suunnatuista varoista.

